

DOMOV JESENE ŽIVOTA

www.domovjesenezivota.eu

J E S E N Á Č I K

občasník klientov a zamestnancov

Redakčná rada : sociálny úsek DJŽ

Na všetky fotografie uverejnené v občasníku máme súhlas dotknutých osôb.

Milí klienti a zamestnanci,
a je to tu 😊.

Máte v rukách ďalšie číslo nášho časopisu Jesenáčik, ktorého tentokrát vystihujú najmä jesenné farby. Vstupujeme do posledného kvartálu roka a postupne spomaľujeme tempo, nakoľko jeseň a nastupujúca zima je naozaj pomalšia ba až „lenivšia“, čo nám „predvádzajú“ aj vrtochy počasia. Občas slniečko, občas dážď, skorá tma, a to v nás evokuje potrebu snáď i viac oddychovať, prípadne oddychovať aktívne pomocou knihy, spoločenských hier, lúštením krížoviek, sledovaní obľúbeného seriálu, či počúvaní príjemnej hudby, ale aj vymýšľaním a zábavou v tvorivých dielnach, ktoré vám na spestrenie voľného času ponúkame.

Okrem iného nás čakajú najkrajšie sviatky v roku, ktoré majú svoje osobité čaro a atmosféru. Určite sa na toto obdobie všetci veľmi tešíme.

Taktiež pomaly skončíme starý rok a ocitneme sa na začiatku nového.

Jeden starší pán si takto spomína: „Keď som bol ešte malým žiakom v ľudovej, nedočkavo som čakal na hodinu, v ktorej som mohol učiteľke odovzdať starý zapísaný školský zošit, aby som zaň dostal celkom nový zošit. V starom totižto boli aj machule, škrtance a mazanice, ktoré sa mi prihodili a preto som sa tešil, že nový zošit bude snáď o niečo krajší, pretože sa budem viac snažiť a keď príde čas, odovzdám pani učiteľke lepšie svoje dielo.“

Niečo podobné sa možno deje v myšliach mnohých z nás. Rok 2021 je tým starým zošitom, v ktorom okrem pekných vecí sú aj všetky chyby a nedostatky, s ktorými nechceme mať už nič spoločné. A nový rok 2022 bude nový zošit, o ktorom snívame, že z neho urobíme nové majstrovské dielo, napriek všetkým ťažkostiam, ktoré sa bezpochyby vyskytnú.

Musíme si veriť. Máme veľa možností na konanie dobra a preto si želajme v týchto chvíľach, keď snáď všetci bilancujeme, hlavne potrebné zdravie, silu, chuť, radosť, pokoj, nádej, lásku, pozitívne zmýšľanie ... , aby sme v novom roku zodpovedne využili príležitosť urobiť každý deň krajším a popísali strany nového zošita len pozitívnymi hodnotami.

Ďakujem klientom a zamestnancom za akúkoľvek službu, ktorú vykonali pre dobro a chod zariadenia. Teším sa na ďalšiu spoluprácu a spoločne strávené chvíle i v nastávajúcom roku.

PREŽÍME VŠETCI KRÁSNE A POKOJNÉ DNI.

S láskou a úctou vaša riaditeľka

Čarokrásna jeseň

Už nastala pani jeseň,
vietor nôti clivú pieseň.

Na celú krajinu, paleta farieb sa rozliala,
jesennému lístiu, čaro, krásu dodala.

Trávu zdobia ligotavé kvapky rosy,
nemôžeme už behať bosí.

Lipa v poli

V poli opustená, zabudnutá,
Postáva veky lipa stará.
Kam dovidíš, tam rodná hruda, čo
stále poživeň nám dáva.

V korune letný vetrík ševlí
a vrásky v kôre prezrádzajú vek,
zašepká lístku, lístok zelený,
v jeseni vydáme sa na útek.

Koncom leta sú lány zlatisté,
obilie skláňa klasy k zemi,
pod lipou zrazu lístok na liste,
šepkajú báseň o jeseni.

A keď potom príde jeseň,
na hrude rozpálenej do horúca,
spievajú listy svoju pieseň,
pre zlaté lány do budúcná.

Báseň a modlitba

Čo sa Ty v básni dozvedáš: Keď plače
oblak, to je dážď.
Keď nebo plače, to je rosa. Keď plače
lúka, je v tom kosa.
Keď plače strom, je priskyrica.

Keď Ty plačeš, dve tvoje líca sa
rozprávajú o duši. Modlitbička to osuší.
A ako božie slniečko, zatlačí slzu pod
viečko.
Báseň a modlitba sú sestry. Pozvi ich
k sebe, stôl im prestri.

Milan Rúfus.

...niečo na ukážku zo šikovných rúk našich klientov...

Milí klienti, **ĎAKUJEME** za krásne dielka a Vašu tvorivosť

List...

Len čo list uvidel svoj odraz v kvapke rosy, zostal červený. „Aký som len krásny!“ vyzeral ako katedrála utkaná zo vzduchu a ranný vánok ho pobádal k pôvabnému tancu v povetrí. Bol to javorový list. Život sa mu zdal úžasný, plný harmónie a radosti. Leto sa však čoskoro skončilo a v októbri už ani jediný list nezostal zelený. Niektoré sa sfarbili do sýto-žltá, niektoré do žiarivej oranžovej, no on bol červeno-zlato-tmavozelený. Jedného dňa sa stalo čosi veľmi čudné. Vetrík, ktorý predtým pozýval listy do tanca, ich začal kmásať a šklbať. Niektoré povolili a jemne sa vzniesli k zemi. „Čo sa to tu deje?“ šumeli rozrušene. „Vždy na jeseň príde čas, keď musia listy odísť.“ „A aký to má zmysel? Na čo sme tu boli, keď máme spadnúť a zomrieť?“ Ešte v to popoludnie zostal list na konári sám. Bol čoraz slabší, ale stále presviedčal sám seba: „Najdôležitejšie je mať nejaký cieľ. Dosiahol som ten svoj?“ Poryv vetra ho odtrhol z konára, kde prežil celý svoj život. Dostal nápad. „Prosím ňu“, prihovoril sa vetru, „mohol by si so mnou ešte raz zakrúžiť?“ „Veľmi rád“, odvetil vietor. Jemne zdvihol list a odniesol ho nahor. List vedel, že je to jeho posledný tanec a šťastný sa nechal unášať. To však nebol koniec jeho príbehu. Práve v tej chvíli sedel na lavičke v parku mladík s hlavou v rukách. Trápili ho temné myšlienky. Dumal: „som na nič. Na čo žijem? Nikoho nezaujímam...“ Ladne a kľzavo sa list zniesol mládencovi na koleno. Prekvapene ho zdvihol. List žiaril červenou a zlatou farbou a nikdy nevyzeral krajšie. Mladík naň hľadel s obdivom a uznaním. Zrazu mu skrsla v hlave myšlienka: „Ten, kto si dal toľko námahy, aby zmenil list na majstrovské dielo, sa určite postará aj o mňa!“ Vstal a udel päšťou do operadla lavičky. „Určite áno!“ zvolal. Zdvihol list k nebu a povedal: „Dostal som tvoj odkaz, šéfe!“ Potom sa sklonil k listu: „Ďakujem ti, malý posol!“ a pobožkal ho. List pochopil a zažiaril ako malý plamienok šťastia.

Chríпка

Obdobie,
spojené so
sychravejším
počasím nám
prináša neraz
vrásky na čele,
a to najmä
v spojitosti
s infekčnými
ochoreniami
dýchacích ciest.
Takýmto
ochorením je aj
„obyčajná“
chrípka. Dovoľte,
aby sme vám
priniesli zopár
užitočných informácií ohľadom tohto ochorenia.

Chríпка je vysoko infekčné ochorenie, ktoré postihuje hlavne dýchacie ústrojenstvo. Vyvoláva ju vírus, a ten sa dokáže šíriť vzduchom. Prebieha mierne, niekedy sa však vážne komplikuje. V najťažších prípadoch môže žiaľ aj usmrtiť.

Rozpoznávame tri typy vírusov, a to A, B a C. Tie sa môžu odlišovať na rozdielne podtypy. Chríпка má schopnosť meniť svoje antigénne vlastnosti, teda štruktúru. Tieto mutácie chrípke umožňujú, že človek nie je po prekonaní jedného typu imúnny na druhý. Tento iný a zmutovaný typ sa môže líšiť v závažnosti a v celkovom priebehu ochorenia.

Vírusy chrípky sa šíria vzduchom, ako kvapôčková infekcia, ale aj prostredníctvom kontaminovaných predmetov. Na nich prežívajú v niektorých prípadoch aj 48 hodín. Do nášho tela vstupujú cez ústa či nos, teda dýchací systém, ale aj cez očnú spojku. Prispieva tomu kašeľ alebo kýchanie.

Závažnosti prenosu praje aj veľmi krátka inkubačná doba. Uvádza sa, že od nakazenia po vypuknutie prvých príznakov môže prejsť 12 hodín až 3 dni. Pričom akútne vzplanutie ochorenia z úplného zdravia nasledujú príznaky ako je slabosť, únava, bolesť hlavy, celého tela, svalov a kĺbov. Ale aj zvýšená telesná teplota či kašeľ, kýchanie a tvorba hlienov. Chríпка je charakterizovaná tým, že sa vie veľmi rýchlo šíriť. Ročne spôsobuje celosvetové epidémie a pandémie. Čo znamená, že ochorenie zasahuje veľký počet obyvateľstva, a to mimo okruh miest, krajov či dokonca štátov. Postihuje každú vekovú kategóriu. Najviac ohrozenou skupinou sú seniori (nad 65 rokov), ktorí majú aj iné a dlhodobé zdravotné ťažkosti. Táto skupina je viac ohrozená komplikáciami.

Ďalej sú to deti, tehotné ženy a dlhodobo chorí ľudia. S onkologickými ochoreniami, chorobami respiračného či srdcového systému, ale aj ľudia s cukrovkou či oslabenou imunitou. Aj keď sa chrípka označuje ako respiračné ochorenie, postihuje a zasahuje celý organizmus. Diagnostika chrípky nie je zložitá a zakladá sa prvotne na príznakoch ochorenia. Jej liečba je v prvom rade symptomatická, pričom sa zmierňujú príznaky. Tu treba podotknúť, že antibiotická liečba je neúčinná. Nevyhnutný je aj liečebný režim, ktorý zahŕňa pokoj na lôžku, odpočinok. Dôležitá je dostatočná dĺžka a izolácia od ostatných ľudí.

Rôznorodosť chrípky je jej výhodou, ktorá každoročne spôsobuje ochorenia v rozličnom rozsahu a to až v zmysle epidémie či menej často pandémie. Chríпка má typický sezónny výskyt.

Nástup chrípkového obdobia, teda sezóny je na jeseň, približne od 1. októbra až do jari, teda približne 30. apríla.

Najvyšší vrchol dosahuje v januári až začiatkom februára.

Preto má vylúčenie chorého z kolektívu a domáca liečba veľký význam. Plus, potrebná je dôkladná, zvýšená osobná hygiena a umývanie rúk. Prípadne dezinfekcia kľučiek dverí a iných predmetov častého styku a priameho kontaktu. Podobne, aj používanie jednorazových papierových vreckoviek.

Prejavy a ťažkosti spojené s ochorením: slabosť, malátnosť a únava, ktorá pretrváva aj dva týždne, bolesť celého tela, bolesť svalov a kĺbov, náhle zvýšenie telesnej teploty, a to až horúčka, často aj nad 39 °C, zimnica, triaška, pocit sucha v nose a v ústach, suchý až dráždivý kašeľ, neskôr aj vykašliavanie hlienov, bolesť hlavy, nádcha, kýchanie, bolesť hrdla, pálenie za hrudnou kosťou, začervenanie očných spojoviek, nechutenstvo, nevoľnosť, napínanie na vracanie, tráviace ťažkosti až hnačka. Medzi časté príznaky v staršom veku patrí zmätenosť, apatia, strata sebestačnosti. Priebeh ochorenia je krátkodobý, po 4 – 8 dňoch dochádza k uzdraveniu. U rizikových seniorov sú však časté rôzne komplikácie. Nebezpečnými komplikáciami u starších osôb sú pneumónie, ale vzácne aj encefalitída. Častejšími sú nešpecifické komplikácie ako zhoršenie chronických ochorení (cukrovka, astma a pod).

Prevenia chrípky: pri chrípke, ale aj chrípke podobných ochoreniach, je dôležitá hlavne prevencia. Dôležitá je dlhodobá prevencia a hlavne tá, ktorá by mala začať pred sezónou. Preventívne opatrenia zahŕňajú napríklad: správnu životosprávu, dostatočný pohyb vonku, na čerstvom vzduchu, cvičenie a dobrá fyzická kondícia, otužovanie, dostatočný oddych a spánok, dostatočnú hygienu, a to hlavne v chrípkovom období, umývanie rúk, používanie jednorazových vreckoviek, časté vetranie, primerané oblečenie, vhodné potraviny ako cesnak, citrusy, čaje, kyslá kapusta, šalát, špenát, brokolica, med,... ale i doplnky výživy: vitamín C a D, zinok, probiotiká, kolostrum, betaglukán, echinacea.

Podľa odborníkov, je najúčinnnejším prostriedkom a prevenciou proti chrípke práve očkovanie. Je určené dospelým i deťom od 36 mesiacov veku. Avšak odporúča sa najmä rizikovým skupinám: dospelým nad 50 rokov, hlavne nad 65 rokov.

Mária Terézia

bola uhorská kráľovná ako Mária II. Terézia a česká kráľovná z rodu Habsburgovcov a rakúska arcivojvodkyňa od roku 1740. Bola to jediná žena,

ktorá vládla na českom tróne. Máriu Teréziu od detstva vychovávali a vzdelávali jezuiti, najmä čo sa týkalo náboženských oblastí. Okrem toho sa jej dostalo vynikajúceho vzdelania v oblasti histórie, latinčiny, francúzštiny a nemčiny. Venovala sa aj maľovaniu, tancu a hudbe. Jej súčasníci ju opisovali ako energickú, pracovitú ženu s pevnou vôľou. Ako žena i panovníčka vždy volila „zlatú strednú cestu“ a vyhýbala sa konfliktom. Na začiatku svojej vlády si uvedomila, že krajina je nejednotná, zaostalá, ekonomicky a vojensky slabá. Tento zlý stav monarchie bol z veľkej miery spôsobený aj vyše dvestoročnými bojmi s Osmanskou ríšou, ktoré sa skončili mierom len rok pred jej nástupom na trón, teda v roku 1739. Preto jej hlavným úsilím bola premena habsburskej monarchie z voľného zoskupenia krajín a štátov spojených iba osobou panovníka na celistvý štátny útvar s pevnou centralizovanou mocou, čo sa jej aj

vdaka početným reformám podarilo. Na začiatku vlády mala okrem problémov so susednými krajinami, ktoré si robili nároky na jej územia, tiež problémy vnútri Rakúska. Mnohí totiž nepokladali za dobré, že im vládla žena, no táto situácia v Rakúsku sa upokojila počas nasledujúceho mesiaca. Vďaka tomu sa mohla Mária Terézia, ktorá bola v tom čase v piatom mesiaci tehotenstva, venovať iným záležitostiam. Ďalším problémom bol fakt, že jej otec, Karol VI., ju nepriučil štátnym záležitostiam, systému vládnutia, neposkytol jej žiadne informácie o stave krajiny alebo o vedení armády, nikdy nebola na zasadnutí štátneho kabinetu a nevedela nič o medzinárodnej situácii a politike. Musela tak prevziať celú vládu po svojom otcovi a všetko sa musela naučiť sama. Na uhorskom tróne bola trefou, poslednou ženou v dejinách. Jej celý titul bol *Mária Terézia, cisárovná Svätej ríše rímskej nemeckého národa, Kráľovná Uhorska, Česka, Chorvátska a Slavónska, arcivojvodkyňa Rakúska, vojvodkyňa Parmy a Piacenzy a veľkovoľvodkyňa Toskánska*. V roku 1736 sa stala manželkou Františka I. Lotrinského, s ktorým mala 16 detí. Často je označovaná ako „Matka dvoch cisárov“. Jej manžel sa 13. septembra 1745 stal rímsko-nemeckým cisárom.

Mária Terézia podporovala počas svojej vlády aj umenie. Na jej dvore sa nachádzali mnohí významní básnici a skladatelia. Medzi najvýznamnejších patrí Wolfgang Amadeus Mozart, ktorý na cisárskom dvore v Schönbrunne prvýkrát hral ako šesťročný.

Reformy panovníčky - počas jej panovania boli významné, išlo najmä o reformu školstva, zdravotníctva, vojenská reforma, reforma súdnictva, pozemková reforma, cirkevná reforma a politika, ďalej podporovala obchod a rozvoj poľnohospodárstva a zreorganizovala armádu. Oficiálne sa stala cisárovnou až po smrti svojho manžela, Františka I. Lotrinského, rímsko-nemeckého cisára, v roku 1765 a titul zdieľala so svojím synom, Jozefom. Mária Terézia kritizovala mnohé z reforiem a činností syna

Jozefa, ale súhlasila s rozdelením Poľska v roku 1772. Stala sa kľúčovou postavou v politike 18. storočia v Európe a Habsburskej monarchii priniesla jednotnosť. Bola považovaná za jednu z najschopnejších panovníkov vtedajších krajín a aj v súčasnosti sa o nej hovorí ako o jednej z najvýznamnejších panovníkov z Habsburského rodu. Okrem nemčiny plynulo hovorila po taliansky, francúzsky, ale aj po španielsky a latinsky.

Bratislava zohrala v živote Márie Terézie mnoho. Nabrala na spoločenskom význame aj vďaka jej zásahom, panovníčka tu strávila istý čas. Vďaka jej častým návštevám sa v Bratislave budovali nové domy, paláce Pálffyovcov a ďalšie sídla šľachticov v Starom Meste. Na predmestí sa budovali aj domy remeselníkov a vinohradníkov. Neregulovaná výstavba, ktorá prebiehala v minulých rokoch, bola zastavená a výstavba nových objektov bola riadená stavebnou kanceláriou Uhorskej komory, ktorá mala na starosti prípravu a realizáciu stavebných projektov. Zamerala sa aj na Bratislavský hrad, ktorý nechala kompletne zrekonštruovať. Založila tu dokonca kráľovskú gardu. V hradnom areáli nechala vybudovať ďalšie budovy aj veľkú barokovú záhradu francúzskeho typu. Celkovo sa zvýraznila obytná funkcia hradu. V roku 1766 dala pristavať k východnému kridlu rokokový palác *Tereziánium* pre miestodržiteľa, ktorým bol takmer celý život Albert Sasko-Tešínsky, manžel obľúbenej dcéry Márie Terézie Márie Kristíny. Mária Terézia Bratislavu často a rada navštevovala. V roku 1766 navštívila aj záhradu Grasalkovičovho paláca, kde sa konala svadobná hostina jej najobľúbenejšej dcéry Márie Kristíny, ktorá sa vydávala za Alberta Saského. Na jej príkaz zriadil v roku 1750 Ján Michal Landerer v Bratislave najväčší tlačiarenský podnik v Uhorsku, ktorý vydával Bratislavské noviny. Podnik pracoval nepretržite až do roku 1854.

Koniec panovníčky, bol sprevádzaný zdravotnými ťažkosťami, s ktorými sa už nevysporiadala a 8. novembra prechladla na love bažantov a 29. novembra 1780 zomrela. Pitva ukázala, že jej nefungovala jedna časť pľúc. Pochovali ju rovnako ako jej manžela a vychovávateľku Karolínu von Fuchsovú – Mollardovú v rodinnej kapucínskej krypte. Po celom Rakúsku sa konali na jej počesť bohoslužby a dokonca aj jej celoživotný nepriateľ Fridrich II. jej vzdal česť. Okrem Sliezska po sebe zanechala neporušené Rakúsko z doby vlády jej otca. Zanechala tiež sedem potomkov na siedmich európskych trónoch.

Milí klienti,

budeme pokračovať v našom legislatívnom okienku. Aj týmto spôsobom vám sprostredkovávame pojmy zo sociálnej práce:

Individuálne plánovanie

Individuálne plánovanie môžeme definovať ako nástroj spolupráce medzi prijímateľom sociálnych služieb a osobami, ktoré mu poskytujú podporu. Je to proces, v priebehu ktorého je s klientom plánovaný priebeh poskytovania sociálnej služby. Dochádza pri ňom k definovaniu cieľa, ktorý chcú klienti prostredníctvom sociálnej služby dosiahnuť. V závislosti na dohodnutom celi sú následne definované konkrétne kroky, ktoré k jeho naplneniu vedú. Časť procesu individuálneho plánovania sa začína už pri jednaní so záujemcom o sociálnu službu, kedy sa prostredníctvom rozhovoru zisťujú jeho požiadavky a očakávania. Konečnou podobou výsledku procesu plánovania je individuálny plán, ktorý vytvára spoločne kľúčový pracovník s prijímateľom sociálnej služby, čiže klientom. Plán je vytváraný na základe požiadaviek, prání a potrieb prijímateľa s prihliadnutím na reálne možnosti jednak konkrétneho prijímateľa a jednak sociálnej služby. Zákon o sociálnych službách definuje individuálny plán ako komplexný, flexibilný a koordinovaný nástroj na aktívnu spoluprácu poskytovateľa sociálnej služby, prijímateľa sociálnej služby jeho rodiny a komunity. Ciele individuálneho plánu vychádzajú z individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby a spolupráce prijímateľa sociálnej služby a poskytovateľa sociálnej služby. Dobrý individuálny plán posilňuje nezávislosť prijímateľa na sociálnej službe. Individuálne plánovanie umožňuje mať možnosť voľby a kontroly nad vlastným životom, učiť sa a rásť, mať možnosť rozvíjať alebo udržiavať svoje schopnosti a zručnosti. Komplexnosť individuálneho plánu zahŕňa holistický prístup k človeku a v rámci plánovania sa venuje všetkým stránkam človeka - fyzickej, sociálnej, psychickej a duchovnej.

Kľúčový pracovník

Kľúčový pracovník sprevádza a podporuje prijímateľa sociálnej služby tak, aby sa v čo najväčšej miere naplnili ciele individuálneho plánovania. Kľúčový pracovník zisťuje, kto sú dôležité osoby na podporu prijímateľa sociálnych služieb, ale zároveň by sám mal získať jeho dôveru a postupovať pri tom profesionálne a diskrétno, v prípade zaznamenávania do dokumentácie v súlade s ochranou osobných údajov. Kľúčový pracovník by mal poznať prijímateľa sociálnej služby podrobne, ale aj jeho životnú situáciu. Kľúčový pracovník však nie je ten, čo robí sám všetky aktivity v rámci individuálneho plánovania. Individuálne plánovanie, ako nástroj spolupráce, je tímová činnosť a úlohou kľúčového pracovníka je, okrem iného, zabezpečovať práve aktívnu spoluprácu tímu, ktorý vzniká okolo prijímateľa sociálnej služby v procese individuálneho plánovania.

Október – mesiac úcty k starším

V decembri v roku 1990 bol mesiac október vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie spojených národov za Mesiac úcty k starším a 1. október za Medzinárodný deň starších.

ZDRAVÉ STARNUTIE AKO ŽIVOTNÝ ŠTÝL SENIOROV

Tak ako končí leto a začína jeseň, prichádza staroba nenápadne a pomaly. Nedá sa jej vyhnúť. Staroba je výzva a neznamená koniec životnej aktivity. Svetová zdravotnícka organizácia definuje zdravé starnutie ako proces chopenia sa optimalizácie príležitostí pre fyzickú, sociálnu a duševnú pohodu počas celého života tak, aby sa predlžovala očakávaná dĺžka života prežitého v zdraví. Dôležitá je kvalita života, sociálne prostredie i samotný postoj seniora. Veľký význam má fyzická sebestačnosť. Ide o schopnosť zvládať základné činnosti. Práve odkázanosť na druhých a závislosť spôsobujú psychické traumy starnúcim ľuďom. Starší človek sa nechce hýbať, predovšetkým v dôsledku rôznych bolestí a chorôb a tak potreba pohybu klesá. Kvalitu života v tomto období výrazne ovplyvňujú aj kontakty s ľuďmi a sociálne prostredie. Nedostatok sociálnych kontaktov môže starším ľuďom spôsobiť sociálnu izoláciu, depresívne nálady, mrzutosť a zatrpknutosť. Stáva sa to v dôsledku odchodu zo zamestnania a pocit, že už nie je v spoločnosti potrebný. Pamätajte: „staroba nie je choroba.“

Mnohokrát nie len v domácom prostredí, ale aj v zariadeniach sociálnych služieb sa zaoberáme otázkou „Ako pomôcť bez toho, aby nedošlo k zraneniam citov staršej osoby?“

Pamätajme si, že staršia osoba nie je veľké dieťa a má právo rozhodovať o sebe, aj o tom, či našu pomoc prijme alebo nie.

Každá osoba v živote potrebuje cieľ, rovnako aj starší človek potrebuje činnosť, ktorá im zaberie čas a ruky. Môžu to byť ich stavu zdravia, síl a človeka.

Starším ľuďom patrí dôstojnosti, jemnosť kontakt s chorými prinútení vzdať sa samostatnosti a sú opateru. Skvelou cvičenia, ktoré sa systematicky, tela a zároveň psychiku človeka. Človek už nemôže prirodzenom v dôsledku zvýšenej môže preto využiť mu je poskytovaná v nožnej miere sociálna, ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť.

zaujme myseľ a rôzne aktivity podľa potrieb staršieho

úcta a preukázanie si vyžaduje zvlášť ľuďmi, ktorí boli svojej doterajšej odkázaní na možnosťou sú vykonávajú zlepšujú schopnosti pozitívne vplývajú na Stáva sa, že starší byť doma vo svojom prostredí, najmä potreby starostlivosti, sociálne služby, kde

Vinobranie

S príchodom jesene si všetci milovníci kvalitného vína a fantastického burčiaku prídu na svoje. S týmto obdobím sa spája oberanie ovocia a slávnosti oberania, zvané aj vinobranie. Tieto krásne podujatia nám spríjemňujú chladnejšie večery a sychravé rána. Napriek súčasnej popularite málokto vie, aká je ich

história. Oslava vína siaha až do nepamäti a počíta sa od obdobia staroveku. Už v starovekých Aténach prebiehali na konci marca šesť dňové oslavy na počesť boha Dionýza. Na jeseň sa konali každý tretí rok veľké národné dionýzie. Tieto oslavy sprevádzal slávnostný sprievod, predstavenia umelcov a súťaže básnikov. Dodnes sa spájajú so zrodením gréckej komédie a tragédie. Rovnako oslavovali aj Rimanovia. V ich prípade sa však oslavy vymkli spod kontroly a až v roku 186 p. n. l. zasiahol senát a prijal proti hriechnikom prísne opatrenia. Vinohradníctvo patrilo aj v minulosti k dôležitej súčasťi obyvateľstva. Od 13. storočia ďakovali vinári za úrodu svätému Urbanovi. V minulosti ochutnali prvý dúšok vždy predstavitelia mesta. Neskôr prišiel na rad alegorický sprievod. Na voze sa viezli ľudia, ktorí sa podieľali na jeho výrobe. Za ním išli dievčatá, ktoré ponúkali na ochutnávku mušt a hrozno. Sprievod uzatvárala kráľovná obračkových slávností usadená na vínnom sude. Začiatkom 20. storočia sa oslavy trochu utlmili a oslavy vína prebiehali len vo viechach. Následne tradície ožili v 30. rokoch, ale o ich úpadok sa opäť postaral začiatok vojny. V roku 1958 sa opäť začali tešiť obľube, ktorá trvá až do dnes. V súčasnosti sa začína obdobie zbierania koncom augusta, najčastejšie sa však oberá v mesiacoch september a október. Čas vhodného obdobia na zber hrozna určuje jeho technologická zrelosť, ktorá určuje správny pomer cukru, kyselín a aromatických látok. V „starej Bratislave“ vinobranie bývalo veľmi okázalé, pretože v ten deň sa pýšilo celé mesto tým, čo malo najlepšie. Všetko obyvateľstvo sa odoberalo do vinohradov, ktoré splývali po svahoch až k múrom mesta.

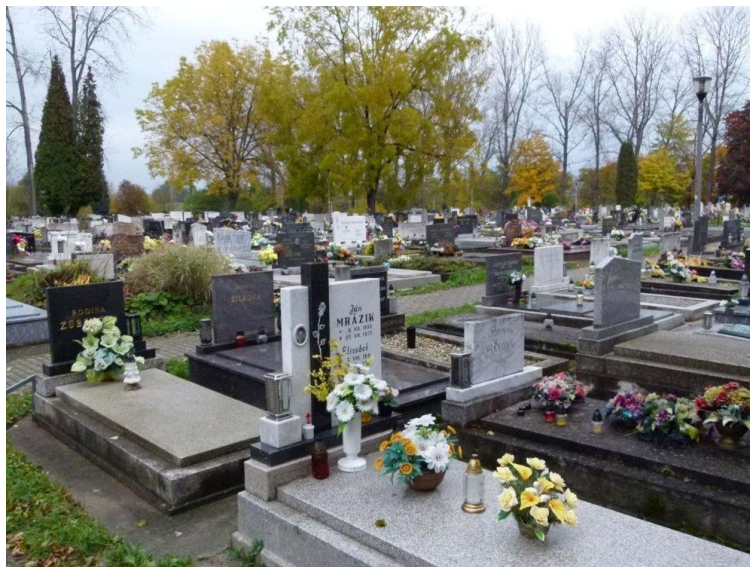
Dnešné vilové štvrte, Nový Svet, Palisády, celá rozloha až po Kučisďorsľú cestu a Tehelné pole - to bývali len a len krásne vinohrady. Slávnosť vinobrania zahájili mestskí hajdúsi salvou z deviatí mestských mažiarov. Po nich vypálili tri rany z veľkých mažiarov, načo sa rozozvučal zvon na hlavnom chráme sv. Mikuláša, patróna vinohradníkov. Len čo sa ozvalo zvonenie, pohol sa od mestského domu mohutný sprievod k vinohradom. V prvých povozoch sa viedli starosta, župan, mestská rada a hostia. Okolo vozov išli hajdúsi na koňoch a bergmajstri. Zo sprievodu, ktorý uzavíral predseda vinohradníkov, zneli ustavične zvony a piesne. Len čo sa sprievod objavil na pokraji mesta, zazneli z vinohradov mohutné fanfáry rohov. Keď sprievod dospel na určené miesto, privítal všetkých najstarší vinohradník menom všetkých pestovateľov vína a menom patróna sv. Mikuláša. Zahájenie vinobrania prehlásil potom starosta. Za tým bola už len radosť a pieseň a hody trvajúce niekoľko dní. Od zahájenia vinobrania zneli všade len roľnícky vinohradníckych povozov zväzajúcich hrozna, ale tiež sa už nedomčkavo hovorilo o dni sv. Martina, na ktorý deň sa konalo slávnostné ochutnávanie nového vína. Všetci vinohradníci toho dňa hodovali s celou mestskou radou v najväčšej budove mesta, v Grünstüblu - v zeleno-izbovom dome na ochutnávkach. Tam bolo dvanásť veľkých sudov. Jedenásť ich bolo krásne vyrezávaných a ozdobených obrazmi apoštolov. V každom bolo výborné víno a to plnými dúškami splachovalo úplne vysmolené hrdlá starých vinárov. Na konci radu stál dvanásty sud bez ozdôb - o ktorého zovňajšok sa zrejme nedbalo. Sud Judášov. Sud zavrhnutý - ale len na pohľad, - lebo v ňom bývalo najlepšie a najsilnejšie víno, ktorému sa hovorilo „zabijak“. Na ochutnávkach každý zámožný vinohradník pil obyčajne zo svojho vlastného prepychového poháru, zhotoveného len pre túto slávnosť. Mestské múzeum má celý rad týchto pohárov, z ktorých niektoré sú skvelou umeleckou prácou. Dnešné vinobrania sú o niečo inakšie. Najznámejšie vinobrania sa slávia v Rači, Pezinku, Modre, Nitre, Tokaji. Juh Slovenska je preplnený vinárskymi oblasťami. Rovina, piesčité pôda a dostatok tepla a slnka sú ideálne na rast vinnej révy. Dobré víno či sladučký burčiak sprevádzajú špeciality z jedál ako husacie a kačacie špeciality, domáce lokše, zemiakové placky, šúľance, štrúdle. Slovensko sa má teda čím popíšiť.

SPOMÍNAME . . .

prvé novembrové dni nás vnesú do spomienok za tými, ktorí už nie sú medzi nami...

Je akosi nepísanou tradíciou, že na Všetkých svätých 1. novembra, na ktorý nadväzuje 2. november Spomienka na všetkých zosnulých, ľudovo nazývaný Dušičky, sa na cintorínoch schádzajú celé klany príbuzenstva, aby si uctili pamiatku zosnulých. Pre veriacich ľudí je sviatok Dušičiek spojený aj s možnosťou, za určených podmienok, získať odpustky, ktoré môžu pomôcť iba dušiam v očistci.

Nájďme so čas a každý podľa svojho presvedčenia a zvyku, zaspomínajme si aj v tomto čase na našich blízkych zosnulých, ktorí nám zanechali odkaz, aby sme ešte v čase nášho pozemského života prežili každý deň tak, aby sme nemuseli nič ľutovať.

ADVENT – OBDOBIE OČAKÁVANIA . . .

V prvom rade sa pripravujeme na slávenie Vianoc, Vianočné sviatky a príprava na ne majú svoj hlbší zmysel v príprave našich srdc na Božiu milosť vo sviatostiach. Advent nám pripomína, že Kristus prišiel, ale aj že príde a život veriacich je neustálym a bdelym očakávaním toho príchodu. Nejde iba o to, aby sme pripomenuli historickú udalosť, ktorá sa stala pred 2000 rokmi v malej judejskej dedinke. Oveľa potrebnéjšie je pochopiť, že celý náš život musí byť adventom, bdelym očakávaním nového konečného príchodu Krista.

Slovo advent pochádza z latinského adventus a znamená príchod. Symbolom adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviecami – tie sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nedeľ. Postupne do Vianoc sa zapaluje jedna sviečka za druhou. Štvortýždňové obdobie adventu je pre veriacich najmä časom duchovnej prípravy a pokánia pred slávením Vianoc, radostnej spomienky na Narodenie Pána. V tomto období sa veriaci v katolíckych, evanjelických a ďalších kresťanských chrámoch schádzajú k modlitbám a zamysleniam, konajú sa v nich aj mnohé adventné koncerty. Prvá adventná nedeľa je súčasne v katolíckej cirkvi začiatkom nového liturgického roka. Obsah adventnej doby výstižne vyjadrujú staré adventné piesne – roráty – zostavené podľa biblických textov, prevažne prorockých. Adventné obdobie nás vyzýva k stretnutiu s Kristom v našom každodennom živote.

Veniec je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, ktorý je očakávaný, a ktorý zároveň prichádza ako víťaz, ako kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúce sa svetlo z horiacich sviec vyjadruje prichádzajúceho Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach, pretože on je „Svetlo sveta.“

Adventný veniec je kresťanská vianočná dekorácia, obyčajne sa ukladá doprostred stola alebo veša zo stropu. Používa sa počas adventu a obdobne ako adventný kalendár slúži na symbolické odpočítavanie času do Vianoc.

predstavujeme vám . . .

Z nášho kolektívu vám predstavujeme zamestnancov, ktorí nechali nazrieť do svojho profesijného a súkromného života.

DNES Mgr. Stanislava Méderová sociálny pracovník

Dobrý deň,

volám sa Stanislava Méderová a pochádzam z malého mestečka Spišské Vlachy, ktoré je vzdialené 7 km od Spišského hradu. Od roku 2018 bývam v Bratislave – Dúbravke.

V roku 2012 som ukončila štúdium na Katolíckej univerzite v Ružomberku, odbor Sociálna práca. Po ukončení vysokej školy som začala pracovať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny na oddelení sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Mojou pracovnou činnosťou bolo šetrenie rodinných pomerov pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností určenia výživného. Neodkladné opatrenia umiestnenia maloletého dieťaťa bez sprievodu do zariadenia, súdne pojednávania vo veci mladistvých vo veci obvinenia zo spáchania trestného činu a šetrenia v domácom prostredí z dôvodu zanedbávania školskej dochádzky.

Od 1. februára 2018 pracujem v zariadení pre seniorov Domov jesene života. Na pozícii sociálny pracovník v kancelárii Sociálneho úseku. Mojou pracovnou náplňou je poskytovanie základného sociálneho poradenstva, poskytovanie informácií k podaniu žiadosti, evidovanie a spracovanie prijatých žiadostí, príprava zmlúv a podkladov k prijatiu nového prijímateľa sociálnej služby, vypracovanie dodatkov pri zmene stravy, ubytovania, zmeny životného minima a výšky dôchodku. Spracovávanie podkladov do Sociálnej poisťovne, ukončenie poskytovania sociálnej služby, odpisovanie na dožiadania zo štátnych inštitúcií, zasielanie protokolov o majetku, poskytovanie informácií o úhradách, výberoch na depozitách prijímateľov sociálnej služby a spracovanie prevodov po ukončení dedičského konania a archivácia spisovej dokumentácie.

Medzi moje voľnočasové aktivity patria prechádzky v prírode v okolí Bratislavy a vo Vysokých Tatrách. V letných mesiacoch rada pestujem na balkóne črepníkovú zeleninu, bylinky a kvety. Zo športového sveta mám rada cyklistiku, hokej a Formulu 1. Vo svojom voľnom čase sa venujem aj maľovaniu obrazov, čítaniu odborných článkov z medicíny. Rada si prečítam dobrú knihu a taktiež veľmi rada pečiem a varím.

Moje voľnočasové aktivity:

Ludové pranostiky vznikali na základe dlhodobého pozorovania prírodných javov. Pomáhali ľuďom predpovedať počasie, aj keď v súčasnosti sa meteorológovia podľa nich už asi neriadia. Keďže pranostiky môžu, ale nemusia byť pravdivé, je len na nás, či im uveríme. A ako je to s Vami, riadite sa podľa nich?

Pranostiky na mesiac december

- Blatnatý december, blatnatý celý rok.
- Mierny december, mierna celá zima.
- Keď je december studený, je vždy s úrodným rokom spojený.
- Aká zima v decembri, také teplo v júni.
- Čo v decembri nespraviš, v januári nedohoniš.
- Aké veľké sú cencúle v decembri, také dlhé budú rúry z kukurice.
- Keď v decembri mrzne a sneží, úrodný rok nato beží.
- Keď zima dobre drží v decembri a v januári, bude pekný rok.
- Mrazy, ktoré v decembri rýchlo opadnú, znamenajú miernu zimu.
- Na suchý december nasleduje suchá jar.
- V studenom decembri zem snehom prikrýta dáva budúceho roku hodne žita.
- Zelené Vianoce - biela Veľká noc.

4. december:

- Aké je počasie na Barboru, také býva až do Vianoc.
- Po svätej Baruši daj pozor na uši.
- Svätá Barbora ťahá sane do dvora.
- Svätá Barbora vetry rozháňa.
- Svätá Barbora vyháňa drevo zo dvora.

6. december:

- Keď je na svätého Mikuláša počasie peknô, v januári pole je bielo.
- Keď na deň Mikuláša sneží, bude požehnaný rok.
- Na svätého Mikuláša už je zima celá naša.

13. december:

- Aké sú od Lucie do Vianoc dni, také budú aj mesiace.
- Keď príde Lucia, nájde ju už zima.
- Keď si Lucia na mena háby zablatí, v januári si ich prať bude.
- Od Lucie do Vianoc každá noc má svoju moc.
- Svätá Lucia je kráľovnou zimy.

21. december:

- Na svätého Tomáša zima sa nám rozpáše.
- Tomáš s ocelou (mráz) znamená, že bude v nastávajúcom roku zrna plné.

24. december:

- Aký je čas na Adama a Evy, také budú nasledujúce dni.
- Biele Vianoce, zelená Veľká noc.
- Do Vianoc - hoj, od Vianoc - joj!
- Do Vianoc dlhá nitka, krátky deň, po Vianociach krátka nitka, dlhší deň.
- Jasné Vianoce, mnoho vína a ovocie.
- Keď je hus na Vianoce na blate, na Jozefa bude na ľade.
- Keď je na Štedrý deň večer mnoho hviezd, je mnoho zemiakov.
- Keď je na Štedrý deň veľa hviezdíček, na budúci rok je veľa kureniec.
- Keď je na Štedrý večer mlha, bude plané počasie.
- Keď je vianočná noc tmavá (nesvieti mesiac), bude tma v záčine (miesto na odkladanie potravín, úrody)
- Keď na Narodenie Krista pršať začne, za štyri týždne počasie bude mračné.
- Koľko sa ukáže prvý sneh pred Vianocami, tolko bude trvať po Vianociach.
- Lahodný a teplý čas na Vianoce je znamením, že zima bude dlho trvať. Lepšie Vianoce treskúce nežli tekúce.
- Na Vianoce - po gágorče (po hrdlo, dosýtosť), na Velikú noc - moc, na Ducha - do pol brucha, Na Trojicu - len za užicu (lyžicu).
- Štedrý večer jasný každému je milý, dá vraj Pán Boh vína, požehná v obilí.

25. december:

- Na Vianoce blato, na Veľkú noc sneh.

26. december:

- Ak sa vetry na svätého Štefana spolu chytia, veľké priekopy a záveje narobia.
- Keď duje vietor na Štefana, bude víno budúceho roku plané.
- Keď svätý Štefan blato vyfúkal, bude pekná jar.
- Na svätého Štefana nesmie už byť barina.
- Pekná chvíľa na Štefana Kráľa sľubuje radostné obaračky.

27. december:

- Sivý svätý Ján veští dobrý rok.

28. december:

- O Mláďatkách i deň sa omladzuje.

31. december:

- Keď je na starý rok jasno, bude v maštaliach prázdno.

Zimné tradície

Tvorila výraznú zložku duchovnej kultúry obyvateľov. Jednotlivé obrady, dodržiavanie rôznych príkazov a zákazov, zariekanie, veštby a ďalšie úkony zohrávali dôležité miesto v konkrétnych obdobiach kalendárneho roku. Pôvodne sa realizovali so zámerom zabezpečiť zdravie a šťastie rodiny, v hospodárstve bohatú úrodu a rozmnoženie statku. Mnohé úkony boli zamerané na predpovedanie budúcnosti, napr. termín vydaja, meno ženícha, počasie v nastávajúcom roku, množstva úrody a pod..

Do súčasnosti sa značné množstvo zvykov, ktoré uvádzame, už nezachovalo, žije len v spomienkach pamätníkov. Iné sa dodnes dodržiavajú, ale ich pôvodnú magicko - obradnú funkciu nahradila spoločensko - zábavná funkcia, prípadne ľudia vôbec nevedia vysvetliť, prečo ten - ktorý úkon vykonávajú.

Vrcholiaca jeseň, skracovanie dní a s tým spojené ukončovanie hospodárskeho roka pomaly, ale isto presúvalo poľnohospodárske práce z polí do domov. Stáročný zákon určoval roľníkovi, že do sviatku Všetkých svätých /1. novembra/ musela byť všetka úroda z polí doma, pod strechou, a do sv. Ondreja /30. novembra/ oziminy v zemi. Noci sa výrazne predlžovali na úkor dňa a čas bol považovaný za čas, v ktorom nadobúda prevahu zlo nad dobrom. Podľa predstáv ľudí v určité dni sa prejavuje zvýšená aktivita temných síl, stríg, proti ktorým treba chrániť seba, obydlie i hospodárstvo oveľa intenzívnejšie než inokedy. Konali tak pomocou rozličných ochranných prostriedkov, za aké považovali určité predmety, rastliny, magické znaky a symbolické úkony, realizované často v maskách. Rodiny sa začali schádzať pri driapačkách, ktoré boli spojené z rozprávaním o strašidlách, bosorkách a všakovakých čudessných príhodách zo života. Boli príležitosťou pre spoločenský život mládeže.

- **Na sv. Martina** /11. novembra/
Obecní pastieri chodili po rodinách, ktorým pásli statok, vyberať výplatu.
- **Na Katarínu** /25. novembra/
Ženy nešli ani nepriadli, aby sa im prsty nezbierali. V ten deň sa konala tradičná Katarínska tanečná zábava. Bola to posledná príležitosť na veselú tancovačku, lebo potom nasledovalo štvortýždňové obdobie adventu, obdobie priprav na Vianoce, na slávnosť Narodenia Pána, v ktorom sa pripomína prvý príchod Božieho Syna medzi ľudí, a zároveň je to čas, v ktorom sa touto pripomienkou zameriava ľudskú myseľ na očakávanie druhého Kristovho príchodu na konci vekov. Platila povera, že v dome, ktorého prvým návštevníkom je v ten deň žena, sa bude po celý rok rozbíjať riad. Hovorí sa: Katarína na ľade, Vianoce na blate, a opačne.

- **Počas adventu**

Sa chodilo skoro ráno do kostola, na roráty /lat. rorate - roste, podľa začiatku introitu omšového adventného formulára o Panne Márii. Prvým predvianočným zvykom bolo, že dievčatá na sv. Ondreja /30. novembra/ robili úkony, aby sa dozvedeli čas vydaja a kto bude ich manželom, liali rozpustené olovo na lyžičke cez kľúčovú dierku do vody a tak sa snažili uhádnuť, termín vydaja, a meno toho s kým budú stáť pred oltárom, prejav ľúbostnej mágie. Počasie na Ondreja bolo veľmi dôležité, lebo také malo byť celú zimu, slúžilo aj na predpovede budúcej úrody.

- **Na sv. Barboru** /4. decembra/

Sa odrezovali halúzky zo zlatého dažďa, čerešní a pod., ktoré sa dávali do váz z vodou, v teplej miestnosti na Vianoce rozkvitnú. Večer po domoch chodili "Barborky" - ženy v bielych šatoch so šatkou cez tvár. Tento deň bol považovaný za stridži deň, ženy mali zakázané šiť alebo tkáť. Vraj, ak by ich pri tejto práci našla Barbora, pričarila by im chorobu.

- **Chodenie Mikuláša** /6. decembra/

Mládenci oblečení za Mikuláša chodili po domoch a obdarovávali dobré deti, ktoré sa vedeli pomodliť a poslúchali rodičov. S Mikulášom chodili anjel a aj čert, ktorý mal za úlohu potrestať zlé deti. Mikuláš mal na hlave papierovú mitru a v rukách biskupskú palicu - berlu. Anjela oblečeného v bielom zdobili krídla

a čertovi začiernenému sadzami nechýbal kožuš vyvrátený na ruby a reťaz, ktorou stále hrkotal. Po príchode do domu hlavné slovo patrilo čertovi. Nejednému nezbedníkovi pohrozil a za trest mu kázal kľaknúť a pomodliť sa. Večer pred Mikulášom si dávali deti do okna očistené topánky, aby im Mikuláš doniesol do nich mikulášske. Deti potom našli v topánkach cukríky, orechy, jabĺčko, sušené ovocie. V minulosti boli darčeky veľmi skromné.

- **Chodenie Lucie** /13. decembra/

Dievčatá chodili po domoch prezlečené za Lucie, v bielom s husacím krídlom v ruke a keď vošli do domu, ometali steny, čím vyhánali z príbytkov všetko zlé - ochrana pred zlými silami. V tento deň ženy nechodili po cudzích maštaliach,

aby ich neobvinili z bosoráctva. Dievčatá si v tento deň napísali na dvanásť lístkov dvanásť mien mládencov. Každý deň jeden lístok spálili a na poslednom, ktorý dievča otvorili na Štedrý deň, bolo meno toho, ktorý jej mal byť súdený. Dvanásť dní od Lucie do Vianoc sa každý deň sledovalo počasie, ktoré malo byť určujúce pre jednotlivé mesiace v budúcom roku.

- **Štedrý večer** /24. decembra/

Celý deň bol pôst. Tento deň sa niesol v znamení príprav na štedrovečernú hostinu. Na večeru sa slávnostne upravil stôl. Pripravil sa vianočný stromček, ktorý ozdobovalo medovníkové pečivo, orechy a jabĺčka. Stromček sa vsadil do dreveného kríža, okolo ktorého položili betlehem. Na

Štedrý deň do domu ako cudzia návšteva nemala prísť prvá žena, pretože vraj do rodiny prinesie nešťastie. Naopak s radosťou vítali chlapcov, čo znamenalo zdar v hospodárstve. V ten deň platil aj zákaz akúkoľvek vec požičať z domu, lebo opäť to znamená možnosť privolať do domácnosti nešťastie. Pred večerou gazdiná išla do komory a na sito

naukladala sušené ovocie, orechy, ..., a so sviecou v ruke vošla do izby, kde takto zavínšovala: „Vinšujem vám títo slávne sviatky, Krista Pána narodenie, aby vám dal Pán Boh zdravie šťastie, hojné Božé požehnanie a posmrcki kráľovstvo nebeské.“ Ostatní odpovedali: „Amen“. Svätenou vodou pokropila izbu, všetkých členov rodiny, ako aj pripravené sviatočné pokrmy. Začiatok Štedrého večera oznamoval hlahol kostolných zvonov a modlitba Anjel Pána. Rodina si sadala k štedrovečernému stolu sviatočne oblečená. Potom sa pomodlili, poďakovali za prežitý rok, prečítali zo Svätého Písma o narodení Ježiša Krista v Betleheme a začala večera. Počas večere horela sviečka na stole a zažatý bol aj vianočný stromček, ktorý bol zavesený na hrade nad stolom alebo zasadený v drevenom kríži. Večera sa ukončili spoločnou modlitbou. Gazda zanesol oblátky s petržlenovou vňaťou dobytku. Po večeri sa chodili vinšovať veselé vianočné sviatky. Po dedine chodili betlehemci a spievali pod oknami. Štedrý deň ukončila slávnostná polnočná svätá omša.

- **Božie narodenie** /25. december/

Je najväčším vianočným sviatkom. Ľudia sa z úcty k tomuto sviatku zdržiavali väčších domácich prác, len statku a hydine sa hodilo krmivo. V tento deň sa každý zdržiaval doma medzi svojimi najbližšími.

- **Deň sv. Štefana, diakona**, /26. decembra/

Bol tradične spojený s rodinnými návštevami a večer so štefanskou zábavou.

- **Na Silvestra** /31. decembra/

Sa slúžila ďakovná svätá omša za všetko dobré, čo človek dostal v odchádzajúcom roku.

Svietnik zo zaváracích pohárov

Blíži sa obdobie svetiel, svetielok, výzdoby, ktorá je súčasťou jesene ale i sviatočných dní. K takejto výzdobe patria neodmysliteľne aj čarokrásne svietniky, ktoré sa dajú vykúziť pod našimi vlastnými rukami úplne jednoducho, lacno a vkusne:

BUDEME POTREBOVAŤ: pohár, nožnice, kúsok motúza, prípadne stužka, čipkovaný kusok látky, gombík, vetvičku, kamienok, každý podľa vkusu a nápadu...

POSTUP:

Nájďme starší pohár, poriadne ho vyčistíme. Zoberieme špagát a obmotávame ho tesne okolo hrdla pohára. Lepidlom lepíme zvyšok okrasných prvkov (čipku, gombík, malú šišku, škoricový struk, vysušené ovocie a pod.)

udialo sa/ pripravujeme

Denné aktivity

Tvorivé dielne

Posedenie pri hudbe, pamäťové hry, posedenia na terase

udialo sa/ pripravujeme

Poníky v DJŽ

Sväté omše

NOVÍ KLIENTI, ktorí medzi nás prišli :

pani Albína
pán Ingeborg
pani Helena
pani Veronika
pani Anna

pani Anna
pani Daniela
pán Alojz
pani Mária
pani Anna

pani Eva
pán Viera
pán Stanislav
pani Irena
pán Ivan

pán Bernard
pán Emil
pani Helena
pani Mária
pani Juliana

pani Mária
pani Viera
pani Helena
pani Mária
pán Ľubomír

Vitajte medzi nami !

NAŠI OSLÁVENCI: október-november-december

p. Daniela A.
p. Oľga Č.
p. Ján H.
p. Július K.
p. Anna K.
p. Emília M.
p. Helena P.
p. Anna Š.
p. Viera Š.
p. Mariana V.

p. Pavel B.
p. Eleonóra D.
p. Mária H.
p. Milan K.
p. Stanislav K.
p. Marcela M.
p. Mária P.
p. Marta S.
p. Anna T.
p. Anna Z.

p. Anna B.
p. Ingeborg D.
p. Alžbeta H.
p. Irina K.
p. Anna L.
p. Jozef N.
p. Ružena P.
p. Anna Š.
p. František T.
p. Vítězslav Z.

p. Jaroslava C.
p. Ivan F.
p. Emil H.
p. Anna K.
p. Eva L.
p. Drahomíra N.
p. Neva R.
p. Mária Š.
p. Karol U.
p. Ľubomír Z.

p. Marta Č.
p. Viera G.
p. Etela J.
p. Ladislav K.
p. Helena M.
p. Soňa P.
p. Ján Sch.
p. Margita Š.
p. Ida V.
p. Jozef Z.

Srdečne blahoželáme !

.....

A čo pre Vás pripravujeme? /október, november, december/

- DJŽ branie
- Spomienkové stretnutie
- Vianočná výzdoba, ozdobovanie stromčekov s klientmi
- Mikuláš
- Kávičkáreň
- Hudobno-pohybová aktivita
- Pečenie
- Šikovné ruky
- Pamäťové hry
- Počúvanie hudby
- Relaxačné cvičenie
- Čítanie poviedok
- Tvorivé dielničky
- Lucie
- Filmové premietanie
- Spoločenské hry (karty, človeče nehnevaj sa!, šach)
- Svätá omša
- Katarínska zábava
- Kognitívne aktivity
- Videohovory

Milí klienti,

iste ste si všimli, že nám vznikli nové priestory. V prvom rade by sme Vám chceli predstaviť priestor novej spoločenskej miestnosti na oddelení B, konkrétne v časti B1 na druhom poschodí a v neposlednom rade i priestor medzi časťami B1 a B2 na prízemí. V oboch týchto priestoroch sme Vám vytvorili možnosť vypožičať si pár nových kníh, ktoré sme zabezpečili pre Vás a okrem toho si aj knihu v klude týchto priestorov aj prečítať. Mnohí z Vás totiž naozaj veľmi radi siahnu po nových knihách a dobrých knihách.

Radi by sme Vám ponúkli nie len priestor ale aj typ na kvalitnú knihu od slovenskej autorky Simony Roškovej - „Vzala si mi všetko“

príbeh o nenaplnenej láske, zlom rozhodnutí a ľúlosti, ktorá prišla príliš neskoro. Nedokážeme ublížiť iným seba samého... smrti manžela s láskou Renáta robí svojej Dievčatko trpí úprimné pokusy o priazeň Hnevom, krikom a Obidve ženy, napriek výchove dievčat, spája chvíle, keď sa Renáta životné rozhodnutie. To osudovo zasiahne nielen jej dcéru, ale pretrhne aj niť priateľstva s kamarátkou, ktorá jej vždy ochotne podala pomocnú ruku. Kto hľadá v knihe emócie, určite ich nájde. Bude vám pukať srdce od smútku, budete chcieť kričať od zlosti, pocítite aj závan strachu, ale v neposlednom rade vás zahreje láska a dojatie.

bez toho, aby sme neranili Kým Michaela sa po tragickej stará o dcéru Veroniku, Johanke zo života peklo. nedostatkom lásky a jej matky končia vždy rovnako. nenávisťným osočovaním. rozdielnym postojom k nerozlučné priateľstvo. Až do rozhodne urobiť zásadné

- Sedí lord v kresle. Príde k nemu James s čajom. Lord sa ho pýta:

"Aké je počasie vonku, James?"

"Prší pane."

"Dobre. Zoberte rybičky na prechádzku."

- "Chcela by som si vyskúšať tie šaty vo výklade."

"Nech sa páči, ale predsa, nebolo by to lepšie v kabínke?"

- Na cvičení velí generál: "Vojáci! Na kone!" Jeden z vojakov odvetí: "Ja nemôžem, prosím, ja mám vlka." Generál na to: "Vy na vlka, ostatní na kone!"

- Prišli sme na pešu križovatku a už bezpečnosť me haltuje.

„Reku co je chlapci?“

„Strýko, budete fúkať do balóna.“

No tá mne dobre neporažilo. Tá ja mám času tu balony pre vašo dzeci naduvac?

Erža mi hutori, Ander nafukaj, chlapci budu mať radosť. Ja nafukal a oni jak tigre:

„Zelená!“

No á? Vy myšlice, že ja fukam jaku vy farbu chcece?“

„Vodičský preukaz!“

No tá už som še dožral:

„Tá aj ich vyrabam? Včera sme jeden vžali, dneška zaš pyťace!“

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9